

Список використаних джерел:

1. Сучкова Т. Е. К вопросу о необходимости конкретизации юридической терминологии медицинского законодательства / Т. Е. Сучкова. // Земский врач. – 2014. – № 1. – С. 52–54.
2. Сучкова Т. Е. О необходимости наделения статусом государственных служащих медицинских работников, осуществляющих медицинскую деятельность в государственных медицинских учреждениях / Т. Е. Сучкова. // Медицинское право. – 2013. – № 4. – С. 20–26.
3. Хобзей М. К. Деякі аспекти організації медичної допомоги в Україні / М. К. Хобзей // Медичні перспективи. – 2010. – Т. 15, № 4. – С. 1–4.
4. Еникеев О. А. Конституционное право на медицинскую помощь: теория и практика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук : спец. 12.00.02 «Конституционное право; муниципальное право» / О. А. Еникеев – Москва, 2009. – 21 с.
5. Колоцей И. А. Право на охрану здоровья и медицинскую помощь как конституционная ценность: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. юр. наук : спец. 12.00.02 «Конституционное право; муниципальное право» / И. А. Колоцей – Архангельск, 2010. – 21 с.
6. Прасов О. О. Право на медичну допомогу та його здійснення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право»/ Прасов О. О. – Харків, 2007. – 19 с.
7. Каменева З. В. Проблемы реализации и защиты права граждан на медицинскую помощь : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Каменева З. В. – Белгород, 2004. – 22 с.
8. Соколова Н. А. Реализация принципов права социального обеспечения в правовом регулировании отношений по оказанию медицинской помощи / Н. А. Соколова // Вестник Омской юридической академии. – 2013. – № 2 (13). – С. 37–40.
9. Антипьева Н. В. Медицинская помощь в системе социальной защиты военнослужащих / Н. В. Антипьева. // Вестник Омского университета. Серия «Право». – 2007. – № 2 (11). – С. 68–76.

Шарафутдінов Р.Р.*студент,*

*Науковий керівник: Задорожня Н.О.
кандидат філософських наук, доцент,
Херсонський державний університет*

ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У процесі реформування місцевого самоврядування, Україні може бути корисним досвід держав Східної Європи, які пов'язані з нашою країною спільним тоталітарним минулим, спільними проблемами перехідного періоду, а це означає, що їх досвід представляє значну цінність у процесі реформування місцевого самоврядування в Україні. Однією з таких країн є Польща.

Польща володіє багатим досвідом в плані розвитку місцевого самоврядування і децентралізації. Групою експертів, яку очолював професор Єжи Регульський, було здійснено дві важливі реформи (першу – 1989 року, а другу – 1998 року). Досить цікавим була саме друга реформа: в 1998 році було реформовано адміністрації на субрегіональному і регіональному рівнях.

В Польщі вони називаються відповідно повіт (в Україні – район) або воєводство (в Україні це область).

«Солідарність» – політична сила, яка з самого початку перехопила ініціативу по реформуванню, на цьому етапі головним вбачала в тому щоб весь виконавчий апарат на рівні регіону був під владою громад через посередництво їх довірених представників. Тепер у Польщі люди обирають депутатів регіону, депутати регіону обирають маршалка, у котрого вся влада: гроші, ресурси, адміністративна структура. А представник центральної влади в регіоні – воєвода – контролює лише поліцію, пожежну службу, різні інспекції, але він абсолютно не займається інвестиціями і поточним адмініструванням. Це є дуже суттєвим – децентралізація, передача влади ближче до людей [1].

Метою адміністративної реформи в Польщі було наближення влади до людей, створення самоврядування за зразком країн Євросоюзу. Перший крок по створенню органів місцевого самоврядування (гмін) зроблений Польщею в 1990 році. Другий етап почався 1 січня 1999 року зі вступом в силу територіального розподілу країни на воєводства (області), повіти (райони) і гміни (села, міста, або група сіл і міст).

До повноважень низових органів самоврядування – гмінів, віднесені питання, пов'язані з безпосереднім обслуговуванням населення: в їх віданні знаходяться початкові школи, поліклініки, частина дорожньо-транспортного господарства, весь об'єм комунальних послуг і т.д.

Повіти виконують ту ж роль, але на більш високому рівні, забезпечуючи рішення таких суспільних задач, які гмінам не під силу. Вони відповідають за середні учбові заклади, установи культури, соціального забезпечення, відомства по працевлаштуванню, охорону навколишнього середовища, сімейному господарству.

Воєводство (на рівні якого функціонують як органи самоврядування, так і урядова адміністрація) несе відповідальність за регіональну політику, спрямовану на поліпшення умов життя його громадян.

Ідея реформи місцевого самоврядування дуже проста: надати більше прав і можливостей низчим органам влади. З 12 тис. різного роду установ, що відносяться, в першу чергу, до сфери освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення і культури, майже 7,5 тис. вже передано у відання місцевих органів самоврядування. Також їм же перейшло приблизно 63% установ урядового підкорення. Було здійснено зменшення кількості службовців урядової адміністрації. Так, у воєводських сеймиках (обласних радах) чисельність працівників складає від 25 до 50 чоловік, а в правліннях (виконкомах) – 5 чоловік. Для порівняння: в Україні в обласних радах працює від 400 до 500 чоловік, а виконкомах – від 150 до 200 чоловік [2, с. 178].

Глобальною метою адміністративної реформи, яка проводилася в Польщі, було наближення влади до людей, створення самоврядування за зразком країн Євросоюзу і таким чином організувати процеси управління, щоб забезпечити плідну взаємодію між владою і населенням. Для цього були притягнуті суспільні організації, які працюють на кожній конкретній території і пропонують реальні механізми для вирішення різних соціальних проблем. В Польщі таких організацій настільки багато, що навіть на виборах до органів

місцевого самоврядування поляки більше уваги приділяють саме кандидатам від суспільних організацій, а не політичних партій.

В процесі реформування місцевого самоврядування в Польщі беруть активну участь чотири суспільні організації: Спілка польських метрополій, об'єднуючі 12 великих міст; Спілка польських міст, об'єднуючий понад 240 середніх міст; Спілка польських городків, об'єднуючий гміни з населенням менше 40 тис. жителів; Спілка сільських гмін, об'єднуючий більше 350 гмін. Ці організації, що уклали угоду про інтелектуальну співпрацю, звертаються в уряд зі спільними заявами з тих або інших питань. Мета подібного об'єднання – досягнення консенсусу у сфері законодавчих актів, що стосуються місцевого самоврядування. За рахунок громадських організацій в Польщі розв'язуються проблеми безробіття, соціальної реабілітації інвалідів, а також ряд побутових проблем територіальних громад – починаючи від вивозу сміття і закінчуючи організацією виборчого процесу [3, с. 486].

Процеси реформування територіального устрою і бюджетної системи Польщі у напрямі її децентралізації мали позитивний вплив на організацію діяльності органів місцевого самоврядування.

В результаті польських реформ спільноти кожного рівня отримали свої повноваження з відповідним ресурсним забезпеченням та адекватні зобов'язання. І все це – підпорядковано інтересам людини, громади, територіальним утворенням та державі.

Основною адміністративною одиницею у Польщі є гміни. Гмінами керують ради, обрані місцевим населенням. Члени ради переобираються кожні чотири роки. Число членів ради залежить від кількості населення, хоча жодна рада не може мати більше ста членів. У громадах, де мешкає менше 40 тис осіб, вибори проводяться в одномандатних округах; у громадах із 40 тис і більше мешканців вибори відбуваються за принципом пропорційного представництва у багатомандатних округах, де обирається 5-10 членів ради.

Виконавчим органом ради є Колегія, що складається з мера, заступника мера і не більше п'яти інших членів, обраних радою. Мер обирається радою, і є єдиним членом колегії, якому не потрібно бути членом ради. Він відповідає за організацію роботи колегії і щоденне ведення справ. Колегія відповідальна за підготовку порядку денного засідань ради, виконання її рішень, здійснення контролю за виконанням бюджету і наймання персоналу ради.

Мер або його обраний замісник, якщо мер не є членом ради, головує на засіданнях ради. Мер відповідає за скликання засідань ради, які проводяться щонайменше один раз на квартал, хоча засідання може скликатися на вимогу принаймні однієї четвертої від числа членів. Рада призначає комітети, чие функціонування визначається регламентом ради.

Органи місцевої влади беруть участь у функціонуванні воєводств – місці зосередження центральної і місцевої влад у межах конкретної території. Воєводства не є частиною формальної структури місцевого самоврядування, однак відіграють провідну роль у відносинах між центральною та місцевою владами. Воєводства мають законодавчі збори, що складаються з делегатів від усіх органів місцевої влади в межах території воєводства, і адміністрацію, яка здійснює делеговані повноваження, як вони визначені місцевими органами і центральною владою. Воєводства мають численні функції, у тому числі

поточний контроль за роботою органів місцевої влади, поширення інформації про досвід діяльності місцевої влади, посередництво й арбітраж у конфліктах між органами місцевої влади, а також нагляд за функціонуванням державної адміністрації у воєводствах.

Крім воєводств існує також нижчий рівень державної адміністрації, відомий як повіт (район). Закон про діяльність воєводств проголошує, що всі функції і сфери компетенції, які не передані у прямій формі органам місцевого самоврядування, повинні вважатися відповідальністю воєводств, а отже, безумовно, і районів. З-поміж 540 визначених функцій органів місцевого самоврядування у Польщі 62 % передані органам місцевого самоврядування і 32% – районам [4, с. 39].

Список використаних джерел:

1. Горлажек Гжегож Нова модель Польської регіональної політики після децентралізації держави [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.largis.org.ua/largis1/ukraine/compromentu/tru.htm>
2. Самоврядування та територіальна організація в Польщі / Я. Гонцяж, Н. Гнидюк, О. Куленкова, В. Гуменюк; За заг. ред. Я. Гонцяжа. – К.: Міленіум – Вид-во УАДУ, 2001. – 184 с.
3. Лебединська Г.О. Нові тенденції в розвитку місцевого самоврядування // Держава і право. – 2000. – Вип. 7. – С. 485-490.
4. Мрочковська Б. Використання коштів бюджетів місцевого самоврядування Польщі // Світ фінансів. – 2006, № 3-4. – С. 37-41.

Шевченко А.В.

студентка,

Академія адвокатури України

ПРАВО НА СМЕРТЬ В АСПЕКТІ ПРАВА НА ЖИТТЯ

Головною цінністю для людини є право на життя, оскільки – це право забезпечує фізичне існування людини, як біологічної істоти і суб'єкта правових відносин. Право на життя регулюється та забезпечується державою на законодавчому рівні. Відповідно до Конституції України кожна людина має невід'ємне право на життя і ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Дане питання є досить дискусійним у сучасному світі, тому що у науковців виникає багато суперечностей, щодо моменту виникнення права на життя [1, с. 142].

Говорячи про право на життя, необхідно перш за все прояснити суть дефініції «життя». На думку професора П. М. Рабіновича, життя – це стан людини, в якому вона перебуває від моменту автономізації стосовно організму матері під час фізіологічних пологів і до її біологічної смерті [2, с. 117].

З юридичного закріплення права на життя також впливає існування права людини розпоряджатись власним життям, тобто можливість піддавати його значному ризику і вирішувати питання припинення життя, а саме застосування евтаназії.